

ಕೂನ್ಯ

ನವಂಬರ್ 2019

ನಿರ್ಭಯವೆಂದೆಗೆ ಪರಿಯುಳ

ಕೂನು

ನಿರರ್ಥವೆಡೆಗೆ ಕೂನು

© ಸಂತೋಷ್ ರಾವ್ ಪೆರ್ನುಡ

ಮುಖಪುಟ

ಪಕ್ಕಿ ಗೂಡಿನ ಅಣಬೆ

ಲೇಖನಗಳು

* ಪಕ್ಷಿ ಗೂಡಿನ ಅಣಬೆ

- ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

* ನೀಲ್ ಗಾಯ್

- ಸಂತೋಷ್ ರಾವ್ ಪೆರ್ಮುಡ

* ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳ ಪಿಸುಮಾತು

- ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.

* ಕಾಡು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ

- ಚಿಗುರು ಯುವಜನ ಸಂಸ್ಥೆ

* ನೆಲದೊಡಲು (ಕವನ)

- ಕಿರಣ್ ಕುಮಾರ್

* ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ

- ವಿವೇಕ್ ಜಿ. ಎಸ್.

ಹಯತ್ ಮೊಹಮದ್

ವಿನ್ಯಾಸ

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ

ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಅನನ್ಯರೂಪ

ಕರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಡಾ.ದೀಪಕ್ ಬಿ., ಮೈಸೂರು

ಸೀಮೆತಂಗಾಡಿ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು : Golden shower

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು : *Spectacular cassia*

© ಧನರಾಜ್ ಎಮ್.

ಸೀಮೆತಂಗಾಡಿ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

ಸೀಮೆತಂಗಾಡಿ ಮರವು (spectacular cassia) ಒಂದು ಅಮೆರಿಕ ಮೂಲದ ಮರ. ಇದು ಬಹಳ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹರಡುವ ಮರವಾಗಿದ್ದು 11 ರಿಂದ 18 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸಂಯುಕ್ತ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಮರ ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಹಸಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬೆಳೆದು ಹೆಮ್ಮರವಾದಾಗ ಸುಮಾರು 30 ಸೆ.ಮೀ ಕಾಂಡದ ವ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಕೊಂಬೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ದೂರದಿಂದ ಈ ಮರವು ಹಳದಿ ಕಿರೀಟ ತೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದರ ಹೂಗಳಿಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಬೀಜಗಳು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಲು 15 ರಿಂದ 30 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದ ಬೀಜಗಳು 4 ರಿಂದ 6 ಸೆ.ಮೀ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ 6 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ನೆಡಬೇಕು.

ಸೀಮೆತಂಗಾಡಿಮರವು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಔಷಧಿ ಗುಣವನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿದೆ. ತನ್ನ ಎಲೆಯ ಸಾರದಿಂದ ಚರ್ಮರೋಗ ಹಾಗೂ ಅಲರ್ಜಿಯಂತಹ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದ ಮೂಲಕ ದೇಹ ಸೇರುವ Bacillus ceus ಎಂಬ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವನ್ನು ತೊಲಗಿಸಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ತೂಕವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಗೆದ್ದಲು ಹಿಡಿಯದ ಮರವಾದುದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಇದ್ದಲು ತಯಾರಿಸಲು ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡಿನ ಅಳವೆ

© ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಮ್ಯಾಕ್ರೊ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಗಾಗಿ ಶಿವಣ್ಣ ಕಲ್ಲಜ್ಜನವರ ಹೊಲದ ಎತ್ತರದ ಬದುವನ್ನು ಹತ್ತಲು ಹರಸಾಹಸ ಪಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಬದುವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಇನ್ನೇನು ಆಕಡೆ ಇರುವ ನಮ್ಮ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಸಣ್ಣ ಹಕ್ಕಿಗೂಡಿನಂಥದ್ದು ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿತು, ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಅದೊಂದು ಶಿಲೀಂಧ್ರವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನಾನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಹೊಲ ಉಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಲ್ಲಾಪುರ ಹನುಮಂತಣ್ಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು “ಏನಿ ಸ್ವಾಮ್ಯಾರ ಅದು” ಅಂದ. ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗೂಡು ತೋರಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹನುಮಂತಣ್ಣ, ಇಂತಾ ಸಣ್ಣ ಗೂಡಗಿಡಾ ನೋಡೆಯಿಲ್ಲ ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಬಾಳಾ ಸುರಿದು ಡಿಕ್ಕು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗ್ಯಾವ. ಮಳೆ ಬಾಳಾ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ ಅದ್ದು ಇಂತ ಗಿಡಾ ಹುಟ್ಟಾವ ನೋಡ್ತೀ. ಅವ ಹೇಳಿದ್ರಾಗ ಖರೆ ಐತಿ ಅಂತಾ ನನಗೂ ಅನಿಸ್ತು. ಕೊಳೆತ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಗುಣಧರ್ಮ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅದರ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಕೋನಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಇಳಿಜಾರಿನ ಬದುವನ್ನು ಇಳಿದು ಮ್ಯಾಕ್ರೊ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಗಾಗಿ ನಡೆದೆ. ತಲ್ಯಾಗ ಆ ಶಿಲೀಂಧ್ರದ ಹುಳ ಬಿಟ್ಟೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೋಗೋದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ. ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದು ನನಗೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿದ್ದ ಚೂಡಾಮಣಿ ಮೆಡಮ್ ರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಇಮೇಜ್ ಪ್ರೊಸೆಸ್ ಮಾಡಿ ವಾಟ್ಸ್‌ಆಪ್‌ಗೆ ಹಾಕಿ ಅದರ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರು ತಕ್ಷಣವೇ ಇದು Bird's Nest Fungi ಅಂದರೆ ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡಿನ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಹೌದು ಕಾಲೇಜು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಓದಿದ ನೆನಪು. ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸಣ್ಣ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗೂಡನ್ನು ಹೋಲುವುದರಿಂದ ಇವಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಿ ಗೂಡಿನ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. "ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಂದ" ತುಂಬಿದ ಸಣ್ಣ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಹೋಲುವುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮೂರಾಗ ಇವಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಣಬೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು

ಪೆರಿಡಿಯೋಲ್ಸ್ ಎನ್ನುವರು. ಈ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಬೀಜಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ರಚನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಒಳ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಫ್ಯೂನಿಕುಲಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕವಕ ಜಾಲಗಳು ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕದಿಂದ ಸದೃಶವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕಗಳು 4 ರಿಂದ 8 ಮಿಮೀ ಅಗಲ ಮತ್ತು 7 ರಿಂದ 18 ಮಿಮೀ ಎತ್ತರದಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಗಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಬೂದು-ಕಂದು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಕೂದಲಿನಂತಹ ನಾರಿನ ಸಣ್ಣ ರಚನೆಗಳಿವೆ.

ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮರ ಅಥವಾ ಮರದ ಅವಶೇಷಗಳ ಮೇಲೆ, ಹಸುಗಳ ಸಗಣೆ ಮತ್ತು ಕುದುರೆಗಳ ಲದ್ದಿಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ತೇವಾಂಶಯುಕ್ತ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಅರೆವಿದಳನ (ಮಿಯೋಸಿಸ್) ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಬೀಜಕಗಳ (ಸ್ಪೋರ್) ಮೂಲಕ ಅಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ನಡೆಸುತ್ತವೆ.

© ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಇವು ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಸಾವಯವ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇವು ವಿಷಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಅಣಬೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹಲವಾರು ಸೈಥಸ್ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಜೈವಿಕ ಸಕ್ರಿಯ ಸಂಯುಕ್ತಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರಿಂದ ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕೆಲ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಂದ ಕೋಶಭಿತ್ತಿಗೆ ನಾರುಸ್ವರೂಪ

ನೀಡಲು ಕಾರಣವಾದ ಸೆಲ್ಯುಲೋಸ್‌ನಂಥ ಒಂದು ಪಾಲಿಮರ್ ಸಂಯುಕ್ತವಾದ ಲಿಗ್ನಿನ್ ಎಂಬ ಕಿಣ್ವಗಳಿಂದ ಜೈವಿಕ ಪರಿಹಾರ (ಬಯೋರೆಮಿಡಿಯೇಶನ್) ವಾಗಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಸೈಥಸ್ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು “ನಿಡುಲಾರೇಶಿಯ” ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ 45 ಪ್ರಭೇದಗಳ ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡಿನ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸೈಥಸ್ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಫ್ಲೆಮಿಶ್ ಸಸ್ಯವಿಜ್ಞಾನಿ ಕರೋಲಸ್ ಕ್ಲೂಸಿಯಸ್ ಅವರು ರರಿಯೊರಮ್ ಪ್ಲಾಂಟಾರಮ್ ಹಿಸ್ಟೋರಿಯಾದಲ್ಲಿ 1601 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದರು. ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಸೈಥಸ್ ಸ್ಟೆರ್ಕೋರಿಯಸ್ ಎಂಬ ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡಿನ ಶಿಲೀಂಧ್ರವು ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದೆ.

- ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಕದರಮಂಡಲಗಿ, ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ನೀಲ್ ಗಾಯ್

ಏನಪ್ಪಾ ಇದು “ನೀಲ್ ಗಾಯ್” ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಹೌದು ಇದು ಜಿಂಕೆಯನ್ನೇ ಹೋಲುವ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಪ್ರಾಣಿ. ದೇಶಿಯ ಪದ ನೀಲ್ ಗಾಯ್, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ಸಮ್ಮಿಶ್ರದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ 1882ರಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಯಿತೆಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ನೀಲ್ ಎಂದರೆ ನೀಲಿ ಘಾಯ್ ಎಂದರೆ ಆಕಳು ಎಂದರ್ಥ. ಇವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ನೀಲ್ಕೈ, ನೀಲ್ಕೊ, ನೀಲ್ಕೋ, ನೀಲ್ಕವು, ಬಿಳಿಗಾಲಿನ ಚಿಗರೆ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಔರಂಗಜೇಬನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 1658- 1702 ನೀಲ್ಕಾಯ್ ಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಪೋರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ

ನೋಡಲು ಕುದುರೆಗಳಂತೆ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದು ಕಾಲಿನಿಂದ ಭುಜದವರೆಗೆ 3.5 ರಿಂದ 5 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಿರುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು 100ರಿಂದ 290 ಕೆಜಿ ತುಕವಿದ್ದು, ಹಿಂಬದಿ ಇಳಿಜಾರಾದ ಬೆನ್ನನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಉದ್ದನೆಯ ಕತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಗಂಟಲಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಕೂದಲನ್ನ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಮಚ್ಚೆಗಳಿದ್ದು ಕೂದಲು ಜುಟ್ಟಿನಂತಿರುತ್ತವೆ, ಕೇವಲ ಗಂಡು ನೀಲ್ಕಾಯ್ ಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಕೂದಲಿದ್ದು ಹೆಣ್ಣು ನೀಲ್ಕಾಯ್ ಗಳಿಗೆ ಕೂದಲು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳು 3 ರೀತಿಯ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ಹೆಣ್ಣು ನೀಲ್ಕಾಯ್ ಗಳು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸಿದರೆ, ಎರಡನೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಗಂಡು ನೀಲ್ಕಾಯ್ ಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಮೂರನೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ನೀಲ್ಕಾಯ್ ಗಳು ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.ಗುಣದಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಅಂಜುಬುರಕ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಡಚಣೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಬಯಸುತ್ತವೆ.

ಜರ್ಮನ್ ನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಪೀಟರ್ ಸಿಮನ್ ಪಾಲ್ಟಾಸೌ ಈ ನೀಲ್ಕಾಯ್ ನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು “ಬೊಸೆಲಫುಸ್ ಟ್ರಿಗ್ಯಾಮೆಲಸ್” ಎಂದು ಇಟ್ಟರಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. “ಬೊಸೆಲಫುಸ್” ಶಬ್ದವು ಲ್ಯಾಟನ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು ಬೊಸ್ ಎಂದರೆ “ಹಸು” ಎಂದು, ಹಾಗೂ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದ ಎಲಫೊಸ್ ಎಂದರೆ ಚಿಗರೆ ಅಥವಾ ಜಿಂಕೆ ಇದರರ್ಥ.

ನಿಲ್ಗಾಯ್ ಎಷ್ಟಾ ಖಂಡದಲ್ಲೇ ಅಂತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಚಿಗರೆಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಿಲ್ಗಾಯ್ ಗಳು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು. ಹುಲುಸಾದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮತ್ತು ಚಿಗುರಿದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತವೆ, ಭಾರತದ ಉಷ್ಣವಲಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ನಿಲ್ಗಾಯ್ಗಳು ದಟ್ಟಾರಣ್ಯದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ತಿಂದು ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬರುವ ಇವುಗಳು, ಮಿಲನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಗಳು ಗುಂಪಿನಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಎಂಟರಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಅಥವಾ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಮರಿಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮನೀಡುತ್ತವೆ. ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಲವು ವಾರಗಳಕಾಲ ಗುಪ್ತವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳು.

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕುರುಚಲು ಕಾಡು ವಿಶಾಲ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಉತ್ತರಭಾರತದ ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ನೇಪಾಳದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂತತಿ ವಿರಳವಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಸಂತತಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಶಿಸಿಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ನಿಲ್ಗಾಯ್ ಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ನಿಲ್ಗಾಯ್ ಗಳು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ 1920 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾದ ಟೆಕ್ಸಾಸ್ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು 2001ರ ವೇಳೆಗೆ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 37000 ಇದ್ದವು ಎಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ನೋಡಲು ಹಸುವಿನಂತೆ ಕಾಣುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳನ್ನ ಪೂಜ್ಯನೀಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತರಾದರೂ ಉತ್ತರ ಭಾರತ ಕೆಲವೊಂದು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನ ರೈತ ಪೀಡಕನೆಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಿಲ್ಗಾಯ್ ಒಂದನ್ನ ಜೀವಂತ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚುವ ವಿಡಿಯೋ ಒಂದು ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ವಿಷಾದನೀಯ.

ಇಂದು ಮಾನವನ ಅತಿರೇಕದ ಮೋಜು ಹಾಗೂ ಬೇಟೆ, ಅರಣ್ಯನಾಶ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಇವುಗಳ ಸಂತತಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರಾಣಿ

ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಫಿರ್, ಬಂದಾವ್ ಘರ್, ಸತ್ತುರ, ತಡೋಬಾ, ರಣ್ಣಂಬುರ್, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಹಾಗೂ ಬೋರಿ, ಕುಂಬಾಲ್ಪುರ್, ವನ್ಯಜೀವಿ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಸದಾ ಜಾಗೃತವಾಗಿರುವ ಇವು ಅಪಾಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸುಮಾರು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಜಿಗಿದು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಹಾಗೂ ಹುಲಿ ಸಿಂಹ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೂಗುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಜೊತೆಗಾರರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಂದೇಶ ರವಾನೆ

© ಸಂತೋಷ್ ರಾವ್ ಪೆರ್ಮಡ

ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಕಾದಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಕಾದಾಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕತ್ತನ್ನು ಎರಡೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದಾಡುವ ಮೂಲಕ ಎದುರಾಳಿಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸುತ್ತವೆ, ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಚರ್ಮ ಸಿಗಿದು ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುವವರೆಗೂ ಛಲದಂಕ ಮಲ್ಲರಂತೆ ಕಾದಾಡುವ ಛಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೀಲ್ಗಾಯ್ ಕೂಡ ಒಂದು. ಇವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅರಣ್ಯದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ರೈತರು, ಹಾಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀಲ್ಗಾಯ್ ಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಶೇಚ್ಛವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

© ಸಂತೋಷ್ ರಾವ್ ಪೆರ್ಮಡ

- ಸಂತೋಷ್ ರಾವ್ ಪೆರ್ಮಡ
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.

ವಿ. ವಿ. ಅಂಕಣ

ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳ ಪಿಸುಮಾತು

ಈಗಿರುವ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ,
ಮನೆಯ ಒಂದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಒಬ್ಬರೇ

ಆಡುವ ಆಟಗಳು ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಟ ಎಂದರೆ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಬೀದಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಆಡುವಂತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅತೀ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಫೋನ್ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂತು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಅವರ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಬಂದರೂ ಅಲುಗಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಜೊತೆ ಬೆರೆಯುವ, ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದಿಸುವ, ಅಜ್ಜಿಯ ಕಥೆ ಕೇಳುವ, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು-ಏಳುವ, ಇನ್ನು ಹತ್ತು ಹಲವು ಜ್ಞಾನದ ಅನುಭವಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದುರ್ದೈವ ಎಂದರೆ ಇದನ್ನು ಅರಿಯದ ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಗು ಫೋನಿನ ಲಾಕ್ ಅನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ, ಬೇಕಾದುದನ್ನು ತಾನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬೀಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಿರಲಿ ಬಿಡಿ ಅದು ಅವರವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಷಯ. ಹೇಳುವುದು ಧರ್ಮವೆಂದೆನಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ವಾಪಾಸು ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಂದಿಗೆ ಹೊರಟರೆ ನಾವು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಆಹ್ ಎಂತ ಚಂದ. ಹತ್ತು ಹಲವು ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚೇ... ಕಾಡೇ ಗೂಡೇ... ಹೇಳಿ ಅವಿತುಕೊಂಡು, ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಇದ್ದವರು ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು, ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿ ಔಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು... ಅಂದಿನ ಆಟಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮಜಾ ಈಗಿನ ಪಬ್ ಜಿ ಎಂಬ ಹುಚ್ಚಾಟವೂ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏನನ್ನುತ್ತೀರಿ? ಇಂತಹ ಅನುಭವಗಳ ಹೊಂದಿದ ಪೋಷಕರು ನೀವು, ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಫೋನಿನ ಹುಚ್ಚು ಆಟಗಳ ಮೊರೆ ಹೋಗಲು ಬಿಡುವುದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯ?

ಮಗು ಮೊಬೈಲ್ ಕೇಳಿದಾಗ ತಾಯಿ ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಬೆರೆತು ಆಡುವ ಆಟಗಳ ಆಡಿಸುವುದೇ ಉತ್ತಮ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿ. ನಾವು "ಬೇಡ" ಎಂದರೂ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದಂತೆ ಮೊಬೈಲ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಲು ಕಲಿತೇ ಕಲಿಯುವರು ಅಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಯಂದಿರ ಈ ಆರೈಕೆ, ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೋ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲೂ ಇವೆಯೋ? ಖಂಡಿತಾ ಇವೆ. ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಉಣಿಸುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ನೋಡಿ, ಸದಾ ತಾಯಿಯ ಜೊತೆಗೇ ಇರುವ ಆನೆಯ ಮರಿ ಹಾಗೂ ತಾಯಿ ಮರಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವ ಪರಿ... ಕಂಡವರೇ ಪುಣ್ಯವಂತರು. ಹಾಗೆಯೇ ಆಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು . ಇದು ಕೇವಲ

ಭೂ-ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿರದೇ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮೀನುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳ ವರೆಗೂ ಇದೇ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೇ... ಸಂಶೋಧನೆಯೊಂದು ತಾಯಿ ತಿಮಿಂಗಿಲದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು ಸಮುದ್ರದ ಆಳದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಮಾಡಿ ಸಂವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇದೇನು ಹೊಸತೇನಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಗಳು ಸಹ ಸಂವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೇ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು ಮಾಡುವ ಶಬ್ದಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಜೋರಾಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ದೂರದವರೆಗೆ ಕ್ರಮಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಈ ವರೆಗೆ ನಾವು ತಿಳಿದದ್ದು. ಆದರೆ ಈಗ ಹೊರಬಂದ ತಾಜಾ ಸುದ್ದಿಯೆಂದರೆ ಅದೇ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇರುವ ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತನಾಡಲು, ಅಪಾಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಸಲು ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತವೆಯಂತೆ...!

ಓರ್ಕಾ ಎಂಬುದು ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಗಳ ಒಂದು ಪ್ರಭೇದದ ಹೆಸರು. ಇವುಗಳು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಜಲವಾಸಿಗಳಾದ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳ ಮರಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆಯಂತೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮರಿ ತಾಯಿಯ ಬಳಿಯೇ

ಇದ್ದರೂ ಅಪಾಯ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ತಾಯಿ - ಮಗುವಿನ ನಡುವೆ ಸಂವಾದ ಜೋರಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಮರಿಗಳಿಗೇ ಅಪಾಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಇವುಗಳು ಸಣ್ಣ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಸಂವಹಿಸುತ್ತವೆಯಂತೆ. ಈ ದನಿಯೂ ಕೇವಲ 200ಮೀ ಗಳ ವರೆಗೆ ಚಲಿಸಬಹುದು ಅಷ್ಟೇ. ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಮಿಯಾ ನೀಲ್ಸನ್, ಇವರು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಅಭ್ಯಸಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನಿ. ಇವರು ಕೆಲವು ತಾಯಿ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳಿಗೆ ಆಡಿಯೋ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಸಿ ಅವುಗಳು ನೀರಿನೊಳಗೆ ಮಾಡುವ ಆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಶಬ್ದಗಳ ಆಲಿಸಿ, ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಜೊತೆಗೆ ಅಪಾಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳ ಆದಷ್ಟು ಸಮುದ್ರ ತೀರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ತಾವು ಮಾಡುವ ಸಂವಹನವು ಆ ಬೇಟೆಗಾರರಿಗೆ ಕೇಳದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸುತ್ತವೆಯಂತೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಅವುಗಳು ಮಾಡುವ ಆ ಸಣ್ಣ ಶಬ್ದವೂ ಸಹ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರಬಹುದಾದ ಬೇಟೆಗಾರ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಗಳಿಗೆ

ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಅಲೆಗಳ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ತಾಯಿ ಮರಿಯ ಸಂವಾದ ಹೆಚ್ಚು ದೂರ ಕ್ರಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ? ಇದರಿಂದ ಮರಿಯೂ ಸುರಕ್ಷಿತ.

ಜೀವವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅರಿಯದ ವಿಸ್ಮಯಗಳ ಸವಿಯ ತೋರುವ ಹೊಸ ದಾರಿಗಳಂತೆ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ನಿಮಗೇ...?

ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳ ನಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿ.

@kaanana.mag@gmail.com (Sub: Feedback-VVAnkana Nov-19)

ಮೂಲ ಲೇಖನ: [ScienceNewsforStudents](#)

- ಜೈ ಕುಮಾರ್ .ಆರ್
ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಸಿ.ಜಿ., ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಾಡು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ

ಕೈಗಾರಿಕರಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯು ನಿಸರ್ಗದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ನಿಸರ್ಗದ ಎಷ್ಟೋ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಣಾಂತಿಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು ವಿಷದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಸಹ ಸೇರುತ್ತಿವೆ ಹಾಗೆಯೇ ಎಂದೂ ಕೇಳರಿಯದ ವಿಚಿತ್ರ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಬುನಾದಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ನಿಸರ್ಗವು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಹನೀಯರು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಹ ಪಡೆದು ಹಲವಾರು ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತಹ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಚಿಗುರು ಯುವಜನ ಸಂಘ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು WCG ತಂಡದವರೊಡನೆ ಹಾಗೂ WCG ತಂಡವು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ 6 ಮತ್ತು 7 ತಾರೀಖಿನ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಂದು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು 16 ಜನ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಈ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ, ಕಾಡು, ವನ್ಯಜೀವಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿಕನ ಕಷ್ಟ-ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಪರಿಹಾರ, ನಿಸರ್ಗದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಕಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಅದರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಲಿನ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನಿಸರ್ಗ ನಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಹ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಎರಡು ದಿನದ ಈ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿ, ಕಾಡು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಬಗೆಗಿನ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಕೆಲವು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

ಜಲಜ, ಚಿಗುರು ಯುವಜನ ಸಂಘ :-

ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಪ್ರವಾಸ ಕುರಿತು ನನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸರಿ ಸುಮಾರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಗಂಟೆಗೆ, 13 ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನಮ್ಮ ತಂಡವು

ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಒಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ WCG ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದೆವು. ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗಲೇ ಅಕ್ಕ-ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಉದ್ದುದ್ದ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದ್ದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ನಿಬ್ಬೆರಗಾದೆವು. ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗೆ ತಲುಪಿದ ನಮ್ಮನ್ನು WCG ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. 2 ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ WCG ತಂಡದವರ ಜೊತೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ನಿಸರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಸಿದ ಚರ್ಚೆ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಅಶ್ವತ್ಥ ರವರು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾಹಿತಿಯಂತು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿ ಕೊನವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು. ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳನ್ನು ಬರೀ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ನಮಗೆ ಇದರ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯಿತು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉಟದ ನಂತರ ಸುಮಾರು 6 ಕಿ . ಮೀ

ಚಾರಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆವು. ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಬಹಳ ಕಾತುರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ನಮಗೆ ಸುಂದರವಾದ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚರಿಯಾದ ಕೆಲವು ಎತ್ತರದ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಖುಷಿ ಆಯಿತು. ನಂತರ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಏರಲು ಸಿದ್ಧವಾದೆವು. ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ

ಭಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದ್ದರೂ ಸಹ ತುಂಬಾ ಖುಷಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಆನೆಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಗಾಬರಿ ಉಂಟಾದರೂ ನಿಸರ್ಗದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯವು ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು. ಸಂಜೆ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಏರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ 5 ಗಂಟೆ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು.

ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತು ನಿಶ್ಯಬ್ದದಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇರುವಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮುದನೀಡಿತು. ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು 8.45

ಸುಮಾರಿಗೆ ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದೆವು. ಕತ್ತಲೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದು ಬಂದುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿತು. ಅಶ್ವತ್ಥ ಸರ್ ಮಾತುಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆವು. ನಂತರ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಉಟಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು 11 ಗಂಟೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥ ಸರ್ ರವರು ಅವರ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಆನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಡೆದ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು

ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಆನೆಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೈ ಜುಮ್ ಎಂದಿತು. ನಂತರ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದೆವು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದೆವು. ಪಕ್ಷಿಗಳು ಚಲನವಲನ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು

ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ವಲಸೆ ಬರುವಂತಹ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದೆವು. ನಂತರ ಉಪಹಾರ ಸೇವಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಅರಣ್ಯದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರು ಸಹ ಚಿತ್ರನಟ ಕಿಶೋರ್ ಅವರ ತೋಟಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದೆವು. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಅವರ ಮನೆಯು ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಸುಮಾರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಬೆಳಸಿರುವ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯಭರಿತವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದವು. ಒಟ್ಟಾರೆ ನಮ್ಮ ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಪ್ರವಾಸ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾಗದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಪಡೆದೆನು ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಖುಷಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿತ್ತು.

ಮಂಜುನಾಥ್ ಅಮಲಗೊಂದಿ, ಚಿಗುರು ಯುವಜನ ಸಂಘ: ನಾನು ಎರಡು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಕೃಷಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನಟ ಕಿಶೋರ್ ತೋಟಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದಾಗ WCG ಯ ಅಶ್ವತ್ಥ ರವರು ಪರಿಚಯವಾದರು. ಆ ದಿನ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕಾಡಿನ ಅನುಭವಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತ್ತು... ಅಂದು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ

ಬೆಸೆಯಿತು ಇವರ ಹಸಿರ ಪಯಣದ ಹಾದಿಗಳು.. ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹತ್ವ ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ಬೆಸುಗೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು... ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮೊನ್ನೆಯಷ್ಟೇ ಅವರ ತಂಡದ ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಖಾಮುಖಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದು... ಆದರೆ ನಮ್ಮಗಳ ಸ್ನೇಹ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ರೀತಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಯಿತು. WCG ತಂಡದ ಗೆಳೆಯರು ನಮ್ಮ ಯುವಜನರಿಗೆ ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ WCG ತಂಡದವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸವಾಲು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಊಟದ ನಂತರ ಇಳಿಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೊರಟೆವು... ಕಾಡಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಸವಿಯುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆವು... ಕತ್ತಲಾಗುವವರೆಗೆ ಕಾಡಿನ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ... ಆನೆಗಳು ಬರುವ ಭಯದ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗೆ ಬಂದೆವು. ರಾತ್ರಿ ಸಮಯ ಫಯರ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಿ... ಅದರ ಸುತ್ತ ಕೂತು ನಮ್ಮವರು ಮತ್ತು WCG ತಂಡದ ರಾಕೇಶ್ ತತ್ವಪದ, ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು ಮರೆಯಲಾಗದ ಅನುಭವ...

ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಂತೋಷದ ಜತೆ ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರ ಬರುವವರೆಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಆನೆಗಳು ಬರುವ ಜಾಗಗಳಿವು. ಅಶ್ವತ್ಥ ಸರ್ ಪ್ರತಿಸಲ ಆನೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಹೆದರಬಾರದು, ನಾನು ಕೊಡುವ ಸಲಹೆ, ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು... ನನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.. ನನಗೆ ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕಿಂತ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬಂದವರ ಜೀವಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಚಿಂತೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು... ಪ್ರತಿ ಸಲ ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು, ಹೆಸರು ಕರೆಯುವುದು... ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾರಾ, ಮುಂದೆ ಇದ್ದಾರಾ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಮೇಲೆಯೇ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನ. ಆದರೂ ಯುವಜನರಿಗೆ ಕಾಡಿನ ಅನುಭವ ನೀಡಿದ್ದು ನನಗೆ ಸವಾಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು... ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಡವಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಕಾಲ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಒಟ್ಟು 15 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಗೆಯ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು 5 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಗೆಯ ಚಿಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ನೋಡಲಾಯಿತು. ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂದು ಪರಿಸರವನ್ನು ಸವಿದ ನಮ್ಮ ತಂಡದವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. WCG ಯ ಆತ್ಮೀಯರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು...

- ಚಿಗುರು ಯುವಜನ ಸಂಸ್ಥೆ

ತುಮಕೂರು

ನಲದೂಡಲು

ಸಂಪಿಗೆಯ ಕಂಪಿನಲಿ ಕಾಡ್ಲಿಚ್ಚು

ಬುಸುಗುಟ್ಟಿದೆ ಕಾಡಂಚಿನಲಿ

ಮೂಡಲಾರದ ಮೂಕ ದನಿ ಆ ಸಂಪಿಗೆಯಲಿ

ತಡವರಿಸಿ ಆಗಸದಿಂದಿಳಿದ ವರುಣ ಧರೆಗೆ

ಬಾನಂಚಿನ ಮೋಡಗಳ ಮರೆಯಿಂದ

ಆ ಸಂಪಿಗೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ

ಮಳೆ ಬಂದು ಗಳಿಗೆಕಳೆಯೊ ಹೊತ್ತಿಗೆ

ರವಿ ಕಿರಣ ಮೈದಡವಿ ಮುತ್ತಿಡುತ್ತಿತ್ತು

ಮೈನೆವರಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಂತಿರೊ ಮರಗಳಿಗೆ

ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಬೆಟ್ಟದ ತುತ್ತ ತುದಿಯಿಂದ

ಝರಿ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು

ನೆಯುತ್ತಿವೆ ಮರಗಿಡಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಮರಿಹುಳು

ತುಂಬಿದ ಝರಿ ತೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನದೆ

ಬಿಂಬವ ನೋಡುತ್ತ ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗಿ

ನಿಂತಿವೆ ಆ ಮರಗಿಡಗಳು

- ಕಿರಣ್ ಕುಮಾರ್

ಪ್ರಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಜೀರುಂಡೆ

© ಹಯತ್ ಮೊಹಮದ್

ಇತರ ಜೀರುಂಡೆಗಳಂತೆ, ಎಲೆ ಜೀರುಂಡೆಗಳು ಶೆಲ್ ತರಹದ ರೆಕ್ಕೆ ಕವರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಎಲೆ ಜೀರುಂಡೆಗಳು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಜೀವಿಗಳು. ಅವು ಅಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಟಿನಾಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇಹದ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ತಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಹಾರ ಸಸ್ಯಗಳು, ಎಲೆಗಳು, ಕಾಂಡಗಳು, ಹೂಗಳು ಅಥವಾ ಬೇರುಗಳ ನಡುವೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ಹಾರಬಲ್ಲವು. ಇವು ಗೋಡೆಯ ಬಿರುಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಮನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಬೆಳೆ ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಗಂಭೀರ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಳೆಯನ್ನು ತಿಂದು ಬೆಳೆ ಉಳಿಸುವ ಜೀರುಂಡೆಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಿ.

ದೋಮೆ ಗುಂಗರೆ

© ಹಯತ್ ಮೊಹಮದ್

ಚಿರೋನೋಮೈಡೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ದೋಮೆ ಗುಂಗರೆ(gnat) ತರಹದ ನೋಣಗಳ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಎದ್ದುಕಾಣುವ, ಸ್ವರ್ಶತಂತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ನೀರಿನ ಬಳಿ ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಲೋಳೆಯಂತಹ ಜೆಲ್ಲಿಯ ರಿಬ್ಬನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಲಾರ್ವಾಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮಕರಂದ ಅಥವಾ ಪರಾಗವನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಚಿರೋನೋಮೈಡ್‌ಗಳು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಹಿಕ್ಕೆಗಳಿಂದ ಗೋಡೆಯಬಣ್ಣ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಮೇಲ್ಮೈಗಳನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಲರ್ಜಿಯು ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸುವಾಗ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಪಾರದರ್ಶಕ ಲೇಪನವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಚಾಲಕನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಿಡತೆ

© ಹಯತ್ ಮೊಹಮದ್

ಇವು ಮಿಡತೆಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಫ್ರಿಕಾ, ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಸ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಬೇರೆ ಮಿಡತೆಗಳಂತೆ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣಿಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವು ಉಭಯಚರಗಳು. ಇವು ತಮ್ಮ ಮಲವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾದ, ಉದ್ದವಾದ ಉಂಡೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಉಂಡೆಯು ಹೊರ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೊಣಕಾಲನ್ನು ಬಳಸಿ ಒದೆಯುತ್ತವೆ. ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರಭಕ್ಷಕಗಳ ಗಮನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ತಂತ್ರ ಇದಾಗಿದೆ. ಇವು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನದಿಗಳು ಅಥವಾ ತೊರೆಗಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಕಣಜ

© ಹಯತ್ ಮೊಹಮದ್

ಕ್ಯಾಂಪೊಪ್ಲೆಜಿನೇ ಕಣಜಗಳು ಸಣ್ಣ, ತೆಳ್ಳಗಿನ, ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಕೀಟಗಳಾಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಕಣಜಗಳು ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು. ಕೆಲವು ಮೊದಲು ಪರಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ನಂತರ ಸಸ್ಯದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಇತರ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ, ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಗಾಲ್ ಎಂಬುದನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ, ಇದು ಲಾರ್ವಾಗಳನ್ನು ಪರಭಕ್ಷಕಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ, ಲಾರ್ವಾಗಳು ಸ್ವತಃ ಪರಭಕ್ಷಕಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಣಜಗಳು ತಮ್ಮ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇತರ ಕೀಟಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಜೊತೆ ಇಡುತ್ತವೆ. ಆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಬೇರೆ ಕೀಟಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಜೊತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಲಾರ್ವಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಹೊರತಾಗಿ ಯಾವುದೇ ತಾಯಿಯ ಆರೈಕೆಯು ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಣಜಗಳು ಮಕರಂದವನ್ನು ಹೀರುತ್ತವೆ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೀಟಗಳು ಅಥವಾ ಜೇಡಗಳನ್ನೂ ತಿಂದು ಬದುಕುತ್ತವೆ.

ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು : ಹಯತ್ ಮೊಹಮದ್

ಲೇಖನ : ವಿವೇಕ್ ಜಿ. ಎಸ್.

ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

ಅಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮನೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುಮ್ಮನೆ ಎನ್ನುವಂತೆ, ಹಲವು ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಋತುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಹಕ್ಕಿ ವಲಸೆ ಎನ್ನಲಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆಹಾರ ಲಭ್ಯತೆ, ವಾಸಸ್ಥಾನ, ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸಂತಾನ ವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪಯಣ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳ ವಲಸೆ ಕೇವಲ ಏಕ ಅಂಕಿಯ ದೂರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಸಾವಿರಾರು ಕಿ.ಮೀ

ದೂರದಷ್ಟಿದೆ. ಹಾಗಂತ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಿಗಳು ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ವಲಸೆ ಹೋಗದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ನಿವಾಸಿ ಅಥವಾ ಒಂದೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಲಯದಿಂದ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ.. ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಉಷ್ಣಾಂಶವುಳ್ಳ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ವಾಪಸಾಗುತ್ತವೆ. ಉತ್ತರದ ದೀರ್ಘವಧಿಯ ಹಗಲು, ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿ, ಋತು ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದಾಗ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ವಾಪಸಾಗುತ್ತವೆ. ವಲಸೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ವಲಸೆಯ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕ್ಷೀಣಿಸಬಹುದು. ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಯಾವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೇ, ಸಾವಿರಾರು ಕಿಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತವೆ? ಹಾಗೂ ಪಯಣ ಸಾಗುವ ದಾರಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ? ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಚಲಿಸಲು ಅವುಗಳ ದೇಹದ ರಚನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿರುತ್ತವೆ?

ಈ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕುರಿತ, ಕಾಡು, ಕಾಡಿನ ಕತೆಗಳು, ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನ, ವನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕೀಟಲೋಕ, ಕೃಷಿ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಛಾಯಚಿತ್ರಗಳು, ಕವನ (ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ), ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ಕತೆಗಳು, ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇ-ಮೇಲ್ ಅಥವಾ ಪೋಸ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಕಳಿಸಬಹುದು.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಇ-ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಇದೆ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ದಿನಾಂಕ 20 ರೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸದೊಂದಿಗೆ

kaanana.mag@gmail.com

ಅಥವಾ Study House,

ಕಾಳೇಶ್ವರಿ ಗ್ರಾಮ,

ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು,

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ,

ಪಿನ್ ಕೋಡ್ :560083. ಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.

ಕಾನನಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷ

ನಲ್ಮೆಯ ಕಾನನ ಓದುಗರೇ,

ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರದಿಂದ , ಪರಿಸರ, ವನ್ಯಜೀವ,ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯು ನಮ್ಮ ಕರುನಾಡ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯದಿಂದ 2010 ರಂದು ಶುರುವಾದ ಕಾನನ ಇ-ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಯಶಸ್ವಿಗಾಗಿ ಒಂಬತ್ತು ವರುಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಹತ್ತನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದೆ. ಹತ್ತು ಹಲವು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರು, ವನ್ಯಜೀವಿ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಕರು, ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು, ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು,ಕವನಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಆಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಹತ್ತನೇ ಮಾಸಿಕದ ಯಶಸ್ವಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರನ್ನು , ಕವಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಕರನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಅವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಾನನ ನಡುಗೆಗೆ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾನನ ತಂಡವು ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲು ಕಾನನ ತಂಡಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಬೇಕಿದ್ದು , ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಇ-ಮೇಲ್ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ: ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎಸ್. (9620223223 / 9008261066)

ಮಹದೇವ ಕೆ. ಸಿ. (8722763596)